

▲ Uit de Bijbel is volgens Pieter Slagboom, voorzitter van de NPV Midden Betuwe, niet te herleiden of vaccineren wel of niet mag. „Er staat geen simpel ja of nee in, het gaat om geloofsvertrouwen. De Heere heeft de hemel en de aarde geschapen. Wij geloven ook dat Hij die onderhoudt.” © Raphael Drent

Strenggelovigen worstelen met vaccin; ‘Zware druk vanuit overheid zorgt voor gewetensnood’

OPHEUSDEN - Laat ik me wel of niet vaccineren tegen Covid-19? Veel bevindelijk gereformeerden in Neder- Betuwe worstelen met die vraag. „Er ligt een zware druk op mensen”, zegt Pieter Slagboom, voorzitter van de Nederlandse Patiëntenvereniging Midden Betuwe (NPV) en zelf gereformeerd.

Erika van Gils, Saskia Wassenaar 26-06-21, 09:30

„Druk vanuit de overheid, de RIVM die de vaccinatiegraad omhoog wil hebben. Gereformeerden hebben vaak een sterk verantwoordelijkheidsgevoel en gehoorzamen graag de overheid. Maar het gehoorzamen van God staat daar nog boven. Dit zorgt voor gewetensnood.”

Het vaccin is dan ook een belangrijk onderwerp van gesprek. „Maar dat was het ook in 2013 tijdens de mazelenepidemie. Het onderwerp speelt zodra er iets aan de hand is”, zegt Slagboom. „Deze pandemie houdt iedereen bezig, ook de gelovige gemeenschap.”

Lage vaccinatiegraad

Nergens in Rivierenland is de bereidheid een vaccin te nemen zo laag als in Neder-Betuwe. Toch ziet de GGD sinds het Covid-vaccin langzaam een stijgende lijn.

Slagboom is dat nog niet opgevallen. „Als de GGD dat zegt, dan moet ik dat aannemen. Maar ik heb geen signalen dat de discussie over vaccineren is veranderd in onze achterban.”

Een taboe op vaccineren is er al lang niet meer. „Er wordt openlijk over gesproken”, zegt Slagboom. Een informatiebrochure van de NPV over geloof en vaccinatie is de afgelopen maanden ruim tienduizend keer gedownload. „Er is geen goed of fout. Beide keuzes komen voor. Dat respecteren we van elkaar.”

De Heere heeft de hemel en de aarde geschapen. Wij geloven ook dat Hij die onderhoudt. Er gebeurt niks wat God niet weet.

- Pieter Slagboom, Voorzitter
Nederlandse Patiëntenvereniging Midden
Betuwe

Uit de Bijbel is, volgens Slagboom, niet te herleiden of vaccineren wel of niet mag. „Er staat geen simpel ja of nee in, het gaat om geloofsvertrouwen. De Heere heeft de hemel en de aarde geschapen. Wij geloven ook dat Hij die onderhoudt. Er gebeurt niks wat God niet weet. In de Bijbel staat letterlijk dat Hij elke haar weet die er uit je hoofd valt.”

Waar de een het vaccin ziet als een medicijn die de Heere geschapen heeft, zegt een ander 'ik wil me niet immuun maken voor wat de Heere voor me voorheeft. Ik laat me niet met een ziekte in afgezwakte vorm inspuiten'.

▲ Pieter Slagboom: „Ik zou willen dat ik iedereen de toegevoegde waarde van geloven zou kunnen laten zien. Het geeft zoveel rust en vertrouwen als je je vertrouwen op God mag stellen.“ © Raphael Drent

Volgens Slagboom baseren gereformeerden hun keuze op geloofsovertuiging. „Ik zou willen dat ik iedereen de toegevoegde waarde van geloven zou kunnen laten zien. Het geeft zoveel rust en vertrouwen als je je vertrouwen op God mag stellen.”

Anti-vaxxers

Twintig jaar terug stonden de gereformeerden alleen in hun standpunt niet te vaccineren. Nu maken meerdere groepen die afweging. „Denk aan de anti-vaxxers binnen de grachtengordel, zoals antroposofen. Maar als je het doet vanuit geloofsovertuiging, dan willen mensen je gek genoeg tot verantwoording roepen. Terwijl het in mijn ogen gewoon een persoonlijke afweging is.”

Of hij zichzelf heeft laten vaccineren, daarover laat Slagboom zich niet uit. „Ik ben voorzitter van een club van 1600 leden. Die maken hun eigen afweging, ik ook. „Mijn keuze doet er niet toe. Ik vind wel dat ik het onderwerp bespreekbaar moet maken. Er is veel gebrek aan kennis over de motieven van gereformeerden. Er worden karikaturen van ons geschetst in de media. Ik hoor vaak 'dat mag jij zeker niet van je geloof?' Dan zeg ik: ik doe dit of ik doe dat juist vanuit mijn geloof.”

Voor godsdienstvrijheid is er, volgens Slagboom, in dit land nog maar weinig begrip. „Als Ajax wordt gehuldigd in coronatijd is dat geen probleem. Maar zodra wij naar de kerk gaan, moeten we ons verantwoorden. Die druk voel ik als gelovige.”

Hij wil de pandemie niet bagatelliseren. „Die is erg. Maar we hebben allemaal de zekerheid dat we een keer sterven. Of dat nu komt door corona, ouderdom of een ongeluk. Dat is de basis en diepere essentie, waar wij ons mee bezig houden.”

Er is iets loos op deze aarde. Kijk naar corona, de onenigheid in Den Haag over de formatie... Dat zijn alarmbellen. Ik hoop dat het ergens toe leidt. Ik vertrouw daar in op God

- Pieter Slagboom, Voorzitter Nederlandse Patiëntenvereniging Midden Betuwe

Slagboom gelooft dat de Heere de aarde geschapen heeft en nog steeds voor die aarde zorgt. „Tijdens corona liepen de bomen gewoon uit, kwam de vorst, de sneeuw, hingen er kersen aan de bomen. Alles ging gewoon door. Nu hebben we als mens bedacht dat we moeten ingrijpen. Alsof alles maakbaar is. Maar is dat zo? Voor mij staat God boven alles”, zegt Slagboom.

‘Er is iets loos op deze aarde’

„Stel jij hebt iets heel mooi gemaakt en ik sla dat kapot? Hoe voel je je dan? Precies, verdrietig en gekwetst. En wat doen wij? Wij slaan met regelmaat Zijn mooie werk kapot. We doden kinderen in de moederschoot. We moeten niet toelaten dat er zo met de schepping wordt omgegaan. Er is iets loos op deze aarde. Kijk naar corona, de onenigheid in Den Haag over de formatie... Dat zijn alarmbellen. Ik hoop dat het ergens toe leidt. Ik vertrouw daar in op God.”

Wat zegt een arts bij het RIVM over de rol die religie heeft op de vaccinatie heeft?

Neder-Betuwe is een van de plekken in Nederland waar de vaccinatiegraad achterblijft en waarover minister Hugo de Jonge van volksgezondheid zich zorgen maakt. Zes vragen aan RIVM-arts infectieziektebestrijding Helma Ruijs, gepromoveerd op de acceptatie van vaccinatie bij bevindelijk gereformeerden.

▲ RIVM-arts infectieziektebestrijding Helma Ruijs promoveerde op de acceptatie van vaccinatie bij bevindelijk gereformeerden. © Eveline van Elk

Wie zijn dat, bevindelijk gereformeerden?

„Een groep orthodox protestanten, waartoe een aantal verschillende kerken gerekend wordt. Ook wel de reformatorische gezindte genoemd. In Nederland gaat het om ongeveer 250.000 mensen. Zij baseren hun geloof op de bijbel, maar daarnaast is het persoonlijk contact met God heel belangrijk en de ervaring van de aanwezigheid van God in je leven, de bevinding.”

Hoe zit dat in Neder-Betuwe?

„Daar wonen veel mensen van reformatorische gezindte. Met name de Gereformeerde Gemeenten in Nederland is er sterk vertegenwoordigd en de Gereformeerde Gemeenten (waaruit de Gereformeerde Gemeenten in Nederland is ontstaan, SW) en de Hersteld Hervormde Kerk. We rekenen Neder-Betuwe tot de Biblebelt.”

Zijn zij tegen vaccineren?

„Er wordt onder bevindelijk gereformeerden verschillend over gedacht. Drie aspecten spelen hierbij een rol. De Goddelijke voorzienigheid, de overtuiging dat God over ziekte en gezondheid gaat en je daar als mens niet op vooruit mag lopen. Het vertrouwen op God, dat God het beste met je voor heeft of in elk geval een bedoeling heeft met wat op je pad komt. Tenslotte de eigen verantwoordelijkheid van de mens, dat vaccinatie gezien kan worden als geschenk van God, waarbij het aan de mens is om hiermee goed om te gaan. Dit laatste kan een reden zijn om juist wel te vaccineren.”

Verandert dit door de jaren heen?

„Je ziet dat de groep die vaccineert langzaam toeneemt. Vooral in minder conservatieve kerken. Bij Covid laten in de Biblebelt meer ouderen zich vaccineren dan ik verwacht had. De vaccinatiebereidheid onder ouderen is zelfs groter dan die onder jongeren. Het Reformatorisch Dagblad heeft hiernaar onderzoek gedaan onder de lezers, daaruit komt dit naar voren.”

Waarom denkt u dat dit zo is?

„Ik heb hiernaar geen onderzoek gedaan en kan er dus niets met zekerheid over zeggen. Maar corona is met name voor ouderen een ernstige ziekte, met een groot risico op overlijden. En het feit dat er nu een pandemie is - een directe bedreiging - kan meespelen. Vaccinatie is onder bevindelijk gereformeerden ook meer een onderwerp van gesprek geworden, een verandering die al voor Covid gaande was.”

Bereikt Neder-Betuwe zo ooit groepsimmunititeit?

„Bij groepsimmunititeit speelt niet alleen de vaccinatiegraad, maar ook het aantal doorgemaakte infecties een rol. Als veel mensen een ziekte hebben gehad, kun je ook groepsimmunititeit bereiken. Met Covid hebben we anderhalf jaar ervaring en nog niet echt zicht op bescherming op de lange termijn. We denken er nu over na of een derde vaccinatie nodig is om mensen op de lange termijn te beschermen.”